

Studie 2/2023

Pandemie a očekávání rodičů ohledně návratnosti investic do vzdělávání dětí¹

ÚNOR 2023

VÁCLAV KORBEL

Hlavní zjištění

- Tato studie shrnuje zjištění empirického šetření dopadů výluky prezenční výuky ve školách na očekávání rodičů ohledně návratnosti jejich finančních a časových investic do vzdělávání dětí. Použil jsem čtyři opakovaná dotazníková šetření během roku 2020 a 2021, ve kterých rodiče odpovídali na hypotetické scénáře, ve kterých dvě fiktivní rodiny investují různé množství času a peněz do vzdělávání svého dítěte. Na základě scénářů rodiče odhadovali, kolik bude dítě s danou úrovní investic vydělávat ve 30 letech. Podobně odhadovali, jak moc je pro výdělek důležitá kvalita školy. Tato experimentální metodologie umožňuje identifikovat změny v očekávání rodičů během pandemie.
- Během let 2020 a 2021 byly české školy z důvodu epidemiologické situace zavřené takřka půl roku a probíhala pouze distanční nebo kombinovaná výuka. Rodiče se kvůli těmto okolnostem do vzdělávání svých dětí daleko více zapojovali. Získané zkušenosti tak mohly změnit očekávání rodičů, jakou roli ve vzdělávání hraje škola a jak moc je jejich zapojení, ať už časové nebo finanční, prospěšné pro rozvoj jejich dětí.
- Výzkum vznikl na základě opakovaných dotazníkových šetření realizovaných v dubnu, červnu a září 2020 a v dubnu 2021 se stejnou skupinou 500–800 rodičů, kteří měli alespoň jedno dítě na základní škole. Rodiči očekávaný průměrný budoucí příjem u žáků s podprůměrnými schopnostmi vzrostl mezi dubnem 2020 a 2021 o 5 %. To byl o něco vyšší růst než tehdejší inflace. U nadprůměrných žáků se očekávání rodičů ohledně budoucích příjmů dětí nezměnila.

¹ Tato studie reprezentuje pouze názor autora, a nikoli oficiální stanovisko Národohospodářského ústavu AV ČR, v. v. i. či Centra pro ekonomický výzkum a doktorské studium UK (CERGE). Za cenné komentáře a rady děkuji Michalu Šoltésovi, Lubomíru Cinglovi a Danielu Münichovi. Veškeré případné nepřesnosti a chyby jdou na vrub autora. Studie vznikla díky podpoře Akademie věd ČR v rámci programu Strategie AV21 Společnost v pohybu.

- U rodičů se postupně během pandemie snižovala očekávání, že dokážou efektivně pomáhat dětem ve vzdělávání penězi a časem. V dubnu 2020, tedy s velmi krátkou zkušeností ze školní výluky, rodiče očekávali, že 5 hodin věnovaných týdně vzdělávání s dítětem nebo 500 Kč týdně, povede v průměru k vyššímu příjmu dítěte v jeho 30 letech o 12–14 % oproti nulovému časovému a finančnímu zapojení. V dubnu 2021, tedy po roční zkušenosti z pandemické školní výluky, se očekávaná návratnost časových a finančních investic ze strany rodičů snížila zhruba o třetinu na 8–10% nárůst příjmů.
- Jako hlavní faktor měnících se očekávání rodičů se jeví distanční výuka. Rodiče kvůli ní mohli zjistit své omezené možnosti a schopnosti dětem efektivně pomáhat. Další faktory jako jsou ekonomická situace rodiny, obavy z pandemie nebo množství času stráveného s dětmi při distanční výuce s očekáváními rodičů příliš nesouvisí.
- Rodiče si podle výsledků více uvědomují přínos vzdělávání pro slabší žáky. Je ovšem problematické, že rodiče po roce pandemie méně očekávají, že se vyplatí investovat čas a peníze do vzdělávání svých dětí. Pozitivní interpretací může být, že si jsou jen teď více vědomi svých limitů, ale dětem se budou věnovat ve stejné nebo vyšší míře, případně se budou více zajímat, jak kvalitně funguje škola. Potom by to na vzdělávání dětí nemuselo mít negativní dopady. Pokud by ale změna očekávání zároveň vedla ke snížení reálně věnovaného času a peněz, mělo by to dopady negativní. Navíc by to prohloubilo vzdělávací nerovnosti. Na základě našich zjištění je totiž výskyt těchto negativních efektů větší v rodinách, kde je méně kvalitní distanční a pravděpodobně také prezenční výuka.

Study 2/2023

Pandemics and Parental Beliefs about Returns to Education²

FEBRUARY 2023

VÁCLAV KORBEL

Summary

- This study summarises the findings of an empirical survey of the impacts that interruptions to in-person teaching in schools had on parents' expectations about the returns to their financial and time investments in their children's education. The study made use of four repeated questionnaire surveys carried out during 2020 and 2021, in which parents responded to hypothetical scenarios involving two fictitious families who invest different amounts of time and money in their children's education. On the basis of these scenarios, the parents estimated how much each fictitious child would earn at the age of 30, taking into account the given level of investment in their education. They also estimated how much the quality of the child's schooling would impact their future earnings. This experimental methodology enables us to identify how parents' expectations changed during the pandemic.
- During 2020 and 2021, schools in the Czech Republic were closed for nearly half a year due to the Covid-19 epidemic. Teaching took place remotely or in combined form (part remote, part in-person). As a result of this situation, parents became far more involved in their children's education than they had previously been. The experience parents gained in this way might have changed their expectations as to the role school plays in their children's education and about the extent to which their own involvement, in terms of time and money, benefits their children's development.
- The research was based on repeated questionnaire surveys carried out in April, June and September 2020 and in April 2021 with the same group of 500–800 respondents, all of whom were parents with at least one child attending primary school. The average future income these parents estimated for pupils with below-average skills increased between April 2020 and April 2021 by 5%. This represented growth at a rate slightly higher than inflation at

² This study represents the author's own views and not the official position of the Economics Institute of the Czech Academy of Sciences nor the Charles University Center for Economic Research and Graduate Education (CERGE). The author would like to thank Michal Šoltés, Lubomír Cingl, and Daniel Münich for their valuable comments and advice. Any remaining errors are the author's own. The study was produced with support from the Czech Academy of Sciences within its Strategy AV21 programme Society in Motion.

the time. Parents' expectations about the future earnings of their pupils with above-average skills did not change.

- During the course of the pandemic, parents' expectations that they could effectively help their children with their education – either financially or in terms of time investment – gradually reduced. In April 2020, when the parents had only very brief experience of school closures, they expected that spending 5 hours per week on school work with their children or investing 500 CZK per week would lead to an average increase in their child's earnings at the age of 30 by 12–14% compared to zero time or financial investment. In April 2021, after a year of school interruptions due to the pandemic, the parents' expectations of the return on their time and financial investments had fallen by approximately one third, to an 8–10% increase in income.
- The main factor behind this change in parental expectations appears to be distance learning, which revealed to parents the limitations in their ability to effectively assist their children's learning. Other factors, such as the family's financial situation, concerns about the pandemic, or the amount of time parents spent with their children during distance learning, are not strongly correlated with the parents' expectations about their children's future income.
- Our findings indicate that parents are more aware of the benefits of education for weaker pupils. It is nevertheless problematic that after a year of the pandemic parents had developed lower expectations about how worthwhile it is to invest time and money in their children's education. A positive interpretation of this could be that the parents simply became more aware of their own limits, but that they will continue to invest in their children's education to the same or a greater extent, or will become more interested in the quality of their children's school. If so, there would not necessarily be any negative impact on their children's education. However, should the observed change in parental expectations also lead to a reduction in the real time and money parents invest in their children's education, this would have negative impacts. Furthermore, it would deepen existing educational inequality, since our findings indicate that these negative effects would be greater among families who receive lower quality remote – and, likely, in-person – teaching.